

Verslag concept

Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid

Datum commissievergadering	:	16 april 2020
Commissievoorzitter	:	Mw. N.M. van der Waart
Commissie-adviseur	:	Mw. S. Neeskens
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 52 82 / neeskenss@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter:		: mw. N.M. van der Waart
Commissiegriffier:		: mw. S. Neeskens
Leden van de commissie:	50PLUS/PVDO	: A.G. Faassen en P.R. Beving (duo-commissielid)
	CDA	: mw. D.A.J. Dekker en mw. W. Koning-Hoeve
	CU	: G.J.J. van den Heuvel (duo-commissielid)
	D66	: mw. A.C. Kapitein en mw. A.J.C.E. Strens
	FvD	: G. Kohler
	GroenLinks	: R. Cardol en mw. A. Er
	PvdA	: mw. A. Jellema en G.J. Leerink
	PvdD	: I. Kostić en F. Zoon
	PVV	: R. van Tiggelen (duo-commissielid)
	SP	: mw. R. Alberts
	VVD	: B. de Wit, M.N. Bolkestein en N.A.L. Roosendaal (duo-commissielid)
Gedeputeerden:	E. Stigter (GL), C. Loggen (VVD) en J. Olthof (PvdA)	
Afwezig:	mw. E. Rommel (VVD)	
Notulist	mw. F.E. Bijvoet (Moneypenny BV)	

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Inspreekhalftuur
3. Vaststelling van de agenda, verslag vorige vergadering, lange termijn agenda, moties- en toezeggingenlijsten en C-agenda
4. A-agenda kadernota omgevingsdienst NHN
 - 4.a Omgevingsdienst: OD NHN zienswijze Kadernota 2021
5. B-agenda VTH
 - 5.a Mededelingen VTH taken
 - 5.b Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 4 feb & 10 maart & 15 april 2020
 - 5.c Gezondheid: Reconstructie proces sinterkoelers Tata Steel
6. Rondvraag portefeuille dhr. Olthof (Leefbaar, Gezondheid & Milieu)
7. B-agenda Water
 - 7.a Water: Voortgangsverslag Uitvoering Watervisie 2021 (B-agenda NLG 16-03- 2020)
8. Rondvraag portefeuille dhr. Loggen (Water, WED, CPMR)
9. Rondvraag portefeuille mw. Rommel (Natuur, Landschap, Grond, Bodemdaling, PAS)
10. Rondvraag portefeuille dhr. Van der Hoek (Landbouw, visserij, recreatie, toerisme, dierenwelzijn)
11. C-agenda Natuur en Landschap, Grond, Bodemdaling, Programma Aanpak Stikstof (PAS)
 - 11.a Natuur: Ambities en doelen landelijke Bossenstrategie (C-agenda NLG 16-04- 2020)
 - 11.b Natuur: Brief intrekken burgerinitiatief stop de boskap in Schoorlse en NoordKennemerduinen (C-agenda NLG 16-04-2020)
 - 11.c Natuur: Brief Stichting Duinbehoud aan GS inzake schrappen Leeuwenkuilbos (C-agenda NLG 16-04-2020)
 - 11.d Natuur: Invulling initiatiefvoorstel 'groen doet kinderen goed' (groene schoolpleinen) (C-agenda NLG 16 april 2020)
 - 11.e Grond: brief Betreft de situatie van natuurgebied "de Leedjes" (C-agenda NLG 16-04- 2020)
 - 11.f Stikstof: Vaststellen plan van aanpak gebiedsgerichte aanpak stikstof (Cagenda NLG 16- 04-2020) De provincie Noord-Holland gaat regiogewijs aan de slag met het terugdringen van stikstof en daarmee met het versterken van de natuur en met het lostrekken van de bouw. In het kader van deze aanpak zal met alle belanghebbenden in en rondom de Natura 2000-gebieden worden gesproken hoe stikstofneerslag op de natuur verminderd kan worden en de natuur versterkt kan worden.
 - 11.g Wonen/Stikstof: Vergunningverlening woningbouwprojecten na publicatie Ministeriële Regeling en openstelling Stikstofregistratiesysteem (C-agenda RWK 16-04-2020 (leidend) en NLG 16-04-2020)
 - 11.h Stikstof: Brief Nederlandse Melkveehouders Vakbond oplossingen stikstofcrisis (C-agenda NLG 16-04-2020)
12. C-agenda Algemeen
 - 12.a MRA: Vaststellen MRA Agenda 2.0 (B-agenda RWK 16-04-2020, C-agenda NLG 16-04- 2020, C-agenda EFB 20-04-2020, C-agenda M&B 20-04-2020)
 - 12.b PS: Brief van GS aan PS met actualiteitenoverzicht 1 met bijlage
 - 12.c PS: Brief van GS aan PS met actualiteitenoverzicht 2 met bijlage
 - 12.d PS: Brief van GS aan PS met actualiteitenoverzicht 3

- 13 C-agenda Water, Water als Economische Drager, Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR/Comité van de Regio's)
- 13.a Waterrecreatie: Aanwijdsbesluit zwemlocaties 2020 (C-agenda NLG 16 april 2020)
- 13.b Water: Brief GS Werkzaamheden versterking Markermeerdijken (C-agenda NLG 16 april 2020)
- 13.c Water: Brief aan GS versterking Markermeerdijken (C-agenda NLG 16-04- 2020)
- 14. C-agenda Algemeen
- 14.a Algemeen: Actualiteitenoverzicht nummer 4 na collegevergadering 31 maart 2020
- 14.b Randstedelijke Rekenkamer: Rapport Randstedelijke Rekenkamer inz. 'Opvolging aanbevelingen 2020 (C-agenda NLG 16-4-2020 en M&B en EFB 20-4-2020)
- 14.c Algemeen: Strategische agenda op basis van het coalitieakkoord en het planningsoverzicht n.a.v. verzoek agendacommissie
- 15 C-agenda Formule 1
- 15.a Formule 1: WOB-verzoek F1 (C-agenda NLG 16-04-2020)
- 16. Sluiting

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering om 13.22 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom. Vanwege de maatregelen rondom het coronavirus wordt er digitaal vergaderd. Er zijn voldoende Statenleden ingelogd, zodat sprake is van een quorum.

Mededelingen:

- Een bericht van verhindering is ontvangen van gedeputeerde **Rommel**. De aangemelde rondvragen voor gedeputeerde Rommel zijn schriftelijk beantwoord (zie agendapunt 9).
- De agendacommissie heeft voor de online commissievergaderingen tijdelijke vergaderregels opgesteld. Deze zijn toegevoegd aan de algemene vergaderstukken. Op basis van de verkorte spreektijdregeling hebben zowel de fracties als Gedeputeerde Staten twee derde van de spreektijd ten opzichte van een fysieke vergadering in het Provinciehuis. Aangezien digitale vergaderingen moeilijker en intensiever te volgen zijn, is de commissieleden verzocht hun bijdrage kort en bondig te houden.
- Het vergadersysteem kent een chatfunctie waarin de Statenleden met korte bewoordingen kunnen aangeven dat zij iets willen inbrengen (interruptie, punt van orde). De voorzitter stelt voor om eventuele interrupties pas te plegen na afloop van de bijdrage van de sprekers.
- Onderhavige vergadering wordt live uitgezonden.
- Er zijn geen aanmeldingen ontvangen voor het inspreekhalftuur.
- De volledige lijst met aangemelde sprekers per besprekspunt is bij de algemene vergaderstukken gevoegd.
- De commissievergadering NLG van 16 maart jl. is als gevolg van de coronacrisis geannuleerd. Een tweetal onderwerpen uit dit overleg is doorgeschoven naar onderhavig overleg, te weten agendapunt 4.a en 7.a. De overige agendapunten van 16 maart jl. komen op een ander moment terug.
- Er zijn ook nieuwe agendaverzoeken ontvangen om brieven van de C-agenda naar de B-agenda te verplaatsen. Deze staan op de conceptagenda voor de commissievergadering van 8 juni a.s.

Mededelingen vanuit de commissieleden:

- De heer **Beving** (50PLUS/PVDO) meent dat agendapunt 11.c naar de strategische agenda verplaatst moet worden. Volgens zijn fractie is er zo langzamerhand behoefte aan een alomvattende "bomenbalans" bij projecten. Het zou fantastisch zijn als gemeenten zich daarbij zouden aansluiten. De heer Beving heeft behoefte aan meer inzicht in wat er in de provincie Noord-Holland wordt omgezaagd en herplant. De **voorzitter** bevestigt dat de griffie het genoteerd heeft en dat agendapunt 11.c zal worden meegenomen in de strategische agenda.

2. Inspreekhalftuur

Er zijn geen aanmeldingen ontvangen voor het inspreekhalftuur.

3. Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, lange termijn agenda, moties- en toezeggingenlijsten en C-agenda

- *Agenda commissievergadering 16 april 2020:*
De agenda van onderhavig overleg wordt ongewijzigd vastgesteld.
- Het *verslag van de commissievergadering van 10 februari 2020* is niet aan de orde gesteld.
- De heer **Cardol** (GL) geeft aan dat zijn fractie verheugd is over de uitwerking van de strategische agenda. Hij vraagt echter of de planning wat nader kan worden uitgewerkt, aangezien hij de detaillering enigszins mist.
Voorts wijst de heer Cardol op een aantal vage en ruime formuleringen dat een aantal onderwerpen "*na de PS-verkiezingen wordt vervolgd*". Hij stelt voor om deze punten concreet in te plannen.
Tot slot zou de heer Cardol het op prijs stellen als de commissie NLG een presentatie krijgt over het Programma Groen Kapitaal en zij dit programma evalueert. Hij verzoekt dit in de planning op te nemen.
De **voorzitter** antwoordt dat de griffie de suggesties van de heer Cardol heeft genoteerd en zal verwerken in de strategische agenda.
- *Moties- en toezeggingenlijsten:* er zijn geen opmerkingen.

4. A-agenda kadernota omgevingsdienst NHN

4.a Omgevingsdienst: OD NHN zienswijze Kadernota 2021

Op 12 december 2019 is door het dagelijks bestuur van de OD NHN de Kadernota 2021 ter zienswijze aan de Provinciale Staten (PS) gestuurd.

De **voorzitter** merkt op dat de aanlevertermijn inmiddels is verstreken, maar dat er formeel nog een besluit op de voordracht moet volgen. Zij geeft hiertoe het woord aan de commissieleden.

Eerste termijn

Mevrouw **Jellema** (PvdA) bedankt GS voor het doen toekomen van de Kadernota 2021. Zij wijst erop dat hierin een soort disclaimer is opgenomen, daar nog niet duidelijk is hoe het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) de kosten voor de dienstverlening van de OD zal beïnvloeden. Mevrouw Jellema acht dit een discutabel open eind en verneemt graag van de gedeputeerde hoe de Staten hierop kaderscheppend of controlerend kunnen acteren.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) beaamt dat de aanlevertermijn op 1 maart jl. is verstreken. Het "klimaatsprookje" en de "energiemisvattingen" hadden volgens zijn fractie echter achterwege kunnen blijven.

De heer **Kohler** (FvD) geeft aan dat GroenLinks inhoudelijk niet veel aan te merken heeft. Zijn fractie is heel blij met een dienst als de Omgevingsdienst NHN. De situatie zoals die de komende jaren voor de OD gaat veranderen, baart Forum voor Democratie echter wel enige zorgen. De OD NHN voert taken uit die door de overheid zijn vastgesteld in wetten. Met de nieuwe Omgevingswet wordt veel gedelegeerd aan lokale overheden, provincies en gemeenten. De provincies liggen op koers met het maken van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. De gemeenten die de OD NHN grotendeels betalen, moeten ook in 2021 een omgevingsvisie gereed hebben en krijgen tot 2029 de tijd voor het kolossale Omgevingsplan dat alle regelingen,

bestemmingsplannen, APV's, gedecentraliseerde milieuwetgeving e.d. bijeen moet brengen.

Om de gemeenten niet vanaf scratch te laten beginnen, verstrekt de overheid een bruidsschat van circa 600 regels waaruit de gemeenten de komende jaren een pick-and-choose kunnen doen voor het eigen omgevingsplan. Die bruidsschat ziet grotendeels op milieuregels, geluid, geur, licht, water en dergelijke. Vergunningverlening, melding, toezicht en handhaving zitten nu grotendeels in het basispakket van de OD NHN. Dit betreft honderden taken mb.t. bijvoorbeeld de grondwaterlozing bij proefboringen, het schieten op buitenbanen tot het in gebruik hebben van een strooiveld voor een crematorium. Het basispakket wordt thans gefinancierd uit een soort algemeen omslagstelsel waarvan de parameters niet helemaal duidelijk zijn voor de heer Kohler. Is een en ander gebaseerd op inwoneraantal, de omvang van de gemeente, bedrijfsactiviteiten of een combinatie daarvan? Of zijn er extra taken ingebracht door de betreffende gemeente? Aan welke taken moet dan worden gedacht? Waarom ontvangt bijvoorbeeld Opmeer een bijdrage van slechts €64.000 en Hoorn een bijdrage van maar liefst €1,5 miljoen?

De wettelijke opdracht gaat in de loop der jaren veranderen. OD NHN anticipeert hierop door vanaf 2021 te gaan proefdraaien met een outputfinanciering, m.a.w.: het bieden van meer transparantie over de geleverde producten en diensten. FvD heeft hieromtrent de navolgende inhoudelijke vragen:

1. Wordt elke dienst voortaan geoffreerd op basis van geprijsde diensten en producten en vindt afrekening plaats op basis van nacalculatie? De heer Kohler voorziet een soort boekhoudersparadijs en ziet de SAP-consultants al likkebaarden.
2. Komt OD NHN op termijn met een soort diensten- en productencatalogus met daarin tot op detailniveau uitgewerkte marktconforme tarieven van de diensten?
3. Heeft OD NHN nu al zicht op kruissubsidiëring, waarbij de bijdrage van grote betalers bijvoorbeeld wordt aangewend om werkzaamheden voor de kleine betalers uit te voeren? Heeft men al enig idee hoe de grote betalers zich hierover in de toekomst gaan opstellen?
4. Voorziet de OD NHN dat gemeenten het dienstenpakket gaan toevoegen aan eigen shared service centra? Bijvoorbeeld de BUCH-gemeenten (Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo) doen al heel veel met een shared service center en dragen thans zo'n €2 miljoen bij aan de OD NHN. Is het mogelijk dat zij de ondersteuning zelf gaan regelen?
5. Door de vergroeningsreligie ontstaan allerlei cowboybedrijfjes die de kersen van de taart plukken en tegen lage kosten diensten gaan leveren. Is het mogelijk dat grote organisaties als de OD NHN daar in de toekomst niet mee kunnen concurreren? Het is dan zelfs denkbaar dat gemeenten op basis van de Europese richtlijnen takenpakketten moeten gaan aanbesteden en dat de OD NHN in de toekomst gewoon moet meedingen om het dienstenpakket binnen te halen.

Tot slot ziet FvD in de begrotingsbehoefte dat tussen 2021 en 2023 –/– 3,5% begroot wordt, ondanks allerlei loon- en prijsindexen. Waar worden die kennelijke besparingen verwacht, ondanks de indexering conform de geldende financiële uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland?

De heer **Zoon** (PvdD) meent dat de Kadernota volgend jaar tijdig besproken moet worden, desnoods zonder een oplegger van GS erbij. De nota was al in december beschikbaar. Het is goed om te lezen dat de OD NHN zich met zijn kennis en kunde gaat inzetten voor CO₂-reductie en

energietransitie. De Partij voor de Dieren is verheugd dat deze punten niet geschrapt zijn naar aanleiding van de zienswijze die vorig jaar is opgesteld. Wel ontvangt de PvdD zorgelijke signalen over de capaciteit voor onder meer het toezicht van de dienst. Zij had eigenlijk wel verwacht dat dit punt zou terugkomen in de onderhavige Kadernota, in de trant van extra middelen of in ieder geval extra aandacht. De PvdD zou graag zien dat de OD dit daadwerkelijk gaat oppakken.

De **voorzitter** bedankt de commissieleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan gedeputeerde Stigter om te reageren op de diverse vragen die zijn gesteld.

Beantwoording door gedeputeerde **Stigter** (GL):

In antwoord op de vraag van mevrouw Jellema bevestigt **gedeputeerde Stigter** dat er inderdaad een disclaimer inzake het Digitaal Stelsel Omgevingswet is opgenomen. Vergelijkbare teksten staan ook in de kaderbrieven van de andere omgevingsdiensten. Dat heeft er vooral mee te maken dat er überhaupt nog veel onzekerheden zijn rondom het DSO. De gemeenten, provincies en OD's zijn druk bezig om het DSO te implementeren. Op dit moment worden zij ermee geconfronteerd dat veel leveranciers nog niet goed in staat zijn om de diensten van het DSO te leveren, laat staan dat er een goede inschatting kan worden gemaakt van de kosten die daarmee gemoeid zijn. Wellicht is dat ook een van de belangrijkste redenen geweest om de Omgevingswet niet per 1 januari 2021 in werking te laten treden, maar enige tijd later. De precieze datum moet nog worden bepaald. Op het moment dat die gegevens bekend zijn, kunnen de disclaimers en onzekerheden wat beter worden geformuleerd. Gedeputeerde Stigter zegt toe de Statenleden op de hoogte te zullen houden van de ontwikkelingen op dit vlak.

Gedeputeerde Stigter komt op de vragen die door de heer Kohler (FvD) zijn gesteld. In algemene zin zijn de bijdragen van gemeenten en provincie gebaseerd op de inspanningen die de OD doet voor de betreffende gemeente of provincie. Naarmate er sprake is van meer grote of complexe bedrijven, zijn de inspanningen navenant groter en is ook de bijdrage vanuit de gemeente en provincie navenant hoger. Overigens is de provincie een relatief grote contribuant van de OD NHN, juist vanwege het feit dat deze OD de natuurkolom uitvoert voor de gehele provincie Noord-Holland.

Gedeputeerde Stigter beaamt dat met een outputfinanciering, waaraan de OD thans werkt, veel meer inzicht gegeven kan worden in de producten die worden geleverd (vergunningen, controles e.d.) en de bijbehorende kostprijs. Aan de hand daarvan kan er op dat vlak beter gestuurd worden vanuit de opdrachtgever, oftewel de gemeenten en provincies.

De heer Kohler (FvD) suggereerde grote verschuivingen op basis van de Omgevingswet en vroeg of gemeentelijke shared service centra een aantal taken overnemen. GS hebben die indicaties niet. Een van de wettelijke afspraken is dat de vergunningen, het toezicht en de handhaving behoren tot een basistakenpakket dat gemeenten en provincies verplicht onder een OD moeten brengen. Er is überhaupt geen mogelijkheid om daar zaken uit terug te halen. Er is wel een aantal plustaken benoemd, bijvoorbeeld op het gebied van bodem. Gemeenten en provincies kunnen die taken bij een OD neerleggen, zelf oppakken of op een andere manier organiseren. GS hebben echter geen indicaties dat de gemeenten de taken terughalen.

Overigens loopt er nog een veel breder onderzoek met alle overheidslagen, inclusief het Rijk, om beter inzicht te krijgen in überhaupt de kostenverschuivingen als gevolg van de Omgevingswet. Alvorens de wet in werking kan treden, moet daar overeenstemming over worden bereikt.

De heer Zoon (PvdD) oppert de idee om de kaderbrief eerder te bespreken, eventueel zonder de duiding vanuit GS erbij. Gedeputeerde Stigter wil eerst nader bekijken welke consequenties daaraan vastzitten. De kaderbrief, in het bijzonder de onderhavige, is een beleidsneutrale brief waarin alleen gevraagd wordt om een indexering (conform de geldende financiële uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord). De beleidsmatige keuzes staan in de begroting zelf. Deze wordt uiteraard aan PS voorgelegd en gedeputeerde Stigter zal ervoor zorg dragen dat die tijdig besproken kan worden.

Voor de precisie hebben GS richting de OD het voorbehoud gemaakt van vaststelling door PS. Het is derhalve nog geen gelopen koers, maar gelet op de beleidsluwte heeft het college gemeend dat dit voor nu de beste weg is.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Stigter voor zijn beantwoording en constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. De commissie stemt ermee in dat de Kadernota als hamerstuk wordt doorgevoerd naar de PS van 18 mei a.s.

5. B-agenda VTH

5.a Mededelingen VTH taken

De **voorzitter** heet gedeputeerde Olthof van harte welkom bij diens eerste commissievergadering NLG in een bijzondere (digitale) setting.

Gedeputeerde **Olthof** bedankt de voorzitter en wijst op de brief d.d. 15 april over de VTH-taken en specifiek de ontwikkelingen rondom Tata en Harsco. Hij kan zich voorstellen dat hierover bij de commissieleden de nodige vragen zijn gerezen.

De **voorzitter** stelt derhalve voor om eerst de Statenleden de mogelijkheid te geven hun vragen te stellen en aansluitend over te gaan naar de beantwoording door gedeputeerde Olthof. Gelet op het feit dat zich enkel sprekers hebben aangemeld voor agendapunt 5.b, zullen agendapunt 5.a (mededelingen VTH-taken) en agendapunt 5.b gevoegd behandeld worden (zie hieronder).

5.b Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 4 feb & 10 maart & 15 april 2020

De **voorzitter** geeft allereerst het woord aan de insprekers die zich hebben aangemeld.

Eerste termijn

De heer **Beving** (50PLUS/PVDO) wijst op de rapportage over fijnstof, die in maart/april 2020 zou verschijnen. Wat is hiervan de status en wanneer kan de commissie deze tegemoetzien?

Mevrouw **Er** (GL) las dat de inning van een aantal dwangsommen niet goed verlopen is. Hoe voorkomt gedeputeerde dat hetzelfde gebeurt bij andere dwangsommen die nog openstaan, niet

alleen bij Tata maar ook bij overige bedrijven? Hoe wordt daar, zeker nu in coronatijd, extra aandacht aan gegeven?

Voorts heeft mevrouw Er een vraag over de geuroverlast. In de eerste informatievoorziening van 4 februari jl. staat dat Tata 39% uitstoot in plaats van de toegestane 30%. Tata heeft een wijzigingsverzoek ingediend met betrekking tot diens vergunning. Met behulp van drones wordt er nu onderzoek gedaan naar de daadwerkelijke emissie. Loopt dat onderzoek nog en wat betekent dat voor die overschrijding van 9%? Wordt daarop gehandhaafd?

Mevrouw **Strens** (D66) verwijst naar de brief van 15 april jl. waarin staat dat vier dwangsommen van €25.000 niet geïnd kunnen worden. De verjaring had voorkomen kunnen worden als de OD tijdig een aanmaning had verstuurd, hetgeen niet gebeurd is. D66 vindt dit een kwalijke zaak. Mevrouw Strens is benieuwd welke acties gedeputeerde neemt om dit soort fouten in de toekomst te voorkomen. In dezelfde brief wordt tevens melding gemaakt van het vernietigen van een revisievergunning bij het Noord-Europees Wijnopslagbedrijf. De argumentatie van de rechter is dat het gebruikte rekenmodel niet passend is. Dit is opnieuw een casus waarbij sprake is van onjuiste toepassing van het model door de OD NZKG. Hiervan was ook enigszins sprake bij de sinterkoelers. D66 vraagt zich af of de OD voldoende welgesteld is om zijn taken goed uit te voeren. Is de gedeputeerde het met D66 eens dat het cruciaal is om ervoor te zorgen dat de juiste en actuele normen in de vergunningen worden vastgelegd, juist omdat de provincie op basis daarvan haar taken goed kan laten uitvoeren en goed kan handhaven? Aan de hand daarvan kan de provincie uiteindelijk die gezonde leefomgeving voor haar inwoners realiseren. Hoe gaat gedeputeerde samen met de OD bekijken welke verbeteringen er mogelijk zijn?

Statenlid **Kostiç** (PvdD) heet gedeputeerde Olthof van harte welkom en wenst hem de komende periode veel succes en vooral veel moed en visie. De coronacrisis laat zien dat de gezondheid van natuur en de gezondheid van mensen geen luxegoederen zijn, maar de basisvoorwaarden voor ons bestaan. Die moeten dus echt beter beschermd worden. Dat moet het uitgangspunt zijn van zowel de commissie als de gedeputeerde: gezondheid en leefomgeving eerst en dan volgt de rest. De Partij voor de Dieren wil dit graag meegeven.

Het eerste dossier betreft de grootvervuiler Tata. De Partij voor de Dieren constateert wederom dat de provincie en OD geen grip hebben op het bedrijf, dat in principe genoeg tijd heeft gehad. Tata heeft al jarenlang geen substantiële duurzaamheidsinvesteringen verricht en brengt nog steeds de gezondheid in gevaar. De PvdD vindt dat heel zorgelijk. Zij kijkt dan ook uit naar de visie en aanpak Tata Steel. Statenlid Kostiç hoopt op een echte visie en het daadwerkelijk doorpakken van de provincie om de leefomgeving te beschermen.

Het tweede punt betreft enkele andere zorgwekkende dossiers. De Partij voor de Dieren heeft zich eerder fel uitgesproken tegen biomassa. Desondanks blijft de provincie initiatieven voor biomassa vergunnen, terwijl de duurzaamheid ervan helemaal niet gegarandeerd kan worden. De Partij voor de Dieren maakt zich daar grote zorgen over. Hetzelfde geldt voor de energieslurpende kunstmestfabrieken, waarin de provincie eerder tonnen heeft geïnvesteerd onder het mom van duurzaamheid. Dat mag echt niet meer gebeuren. Statenlid Kostiç verzoekt GS voorts om tijdens de volgende commissievergadering een update te geven van de situatie rond Afvalzorg Nauerna. Er zijn al lange tijd berichten over meer en ernstigere gezondheidsklachten door bedrijven.

Een derde en laatste punt heeft de PvdD, alsmede andere partijen, al eerder aangekaart. Bij het terugkerend agendapunt over dit soort bedrijven wil zij door GS graag op de hoogte worden gehouden over de inzichten rond gezondheidsgevolgen van bijvoorbeeld geconcentreerde emissies en geuroverlast. De gezondheid van mensen moet immers worden beschermd. Thans is daar te weinig inzicht in.

De heer **Leerink** (PvdA) constateert dat in de rapportages een behoorlijk aantal punten staat dat betrekking heeft op Tata. In week 17 staat een overleg gepland over de programmatische aanpak. De PvdA hoopt er alsdan in samenhang over te kunnen spreken. De heer Leerink wijst op de vier dwangsommen die niet geïnd kunnen worden. Zijn fractie is redelijk verbeterd over het feit dat dit heeft kunnen gebeuren. De OD had een aanmaning moeten versturen, maar dat is niet gebeurd. Dat doet vermoeden dat de OD het meest primaire proces niet op orde heeft. Het laat ook zien dat de politieke sensitiviteit bij de OD blijkbaar volledig ontbreekt. Hoe is het mogelijk om in zo'n dossier zoiets cruciaals te missen? Het is een klap in het gezicht van alle bewoners die al zo lang overlast hebben van de graffietregen en daar terecht tegen strijden en knokken. In de brief wordt gesproken over maatregelen. De heer Leerink zou graag weten welke maatregelen het betreft. Wat de PvdA betreft kan het niet langer en moet er echt iets veranderen.

De heer **Van den Heuvel** (CU) geeft aan dat de ChristenUnie zich aansluit bij de reeds gestelde vragen over de dwangsommen. Verder ziet hij uit naar de visie en aanpak Tata Steel en de technische briefing daarover. Inhoudelijke vragen die mogelijk nog resten, zal de ChristenUnie alsdan stellen.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) heeft twee vragen. Allereerst verwijst hij naar de passage op pagina 2 van de brief d.d. 10 maart jl.: *"Recent heeft de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) een omgevingsvergunning verleend voor de vervanging van een biomassacentrale (bmc) op het terrein van De Meerlanden. De nieuwe bmc is groter maar ook schoner dan de bestaande bmc's. Zo vermindert bijvoorbeeld de emissie van vervuilende stoffen naar de lucht."* Op zich is dit geen slecht nieuws, maar de PVV zou daar graag een getalsmatige toelichting bij krijgen. Dat mag ook schriftelijk.

De tweede vraag van de PVV betreft de term "bomenbalans". De heer Van Tiggelen geeft een willekeurig rekenvoorbeeld. Het verbranden van een boom van 30 jaar oud duurt ongeveer vijf minuten. In 30 jaar zitten 3,1 miljoen * 5 minuten. Is de gedeputeerde het met de PVV eens dat getalsmatig gezien de bomen een verloren wedstrijd spelen? En zo niet, waarom niet? Kan de gedeputeerde voorrekenen hoe die balans überhaupt bewaard blijft?

De **voorzitter** bedankt de commissieleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan gedeputeerde Olthof voor de beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):

Naar aanleiding van de brief van 15 april jl. m.b.t. het niet kunnen innen van de vier verbeurde bedragen hebben verschillende fracties opmerkingen gemaakt. Gedeputeerde Olthof acht het derhalve verstandig om de procedure en de verantwoordelijkheden nog even kort te schetsen. Het versturen van de aanmaning gebeurt niet door de OD, maar door de provincie zelf. Er wordt een

last onder dwangsom (LOD) opgelegd. Als er een overtreding plaatsvindt, ontvangt de overtreder een verbeuringsbrief. Op het moment dat de OD gaat innen, gaat er een inningsbeschikking naar de overtredende partij. Daarin staat aangegeven dat er binnen zes weken betaald moet worden en dat die betaling aan de provincie moet geschieden. Zowel de verbeuringsbrief als de inningsbeschikking gaat in kopie naar de provincie toe, zodat zij op de hoogte is. Als de invorderingsbeschikking na zes weken niet betaald is, stuurt de provincie een aanmaning.

In de onderhavige situatie is begin januari 2019 aan Harsco een last onder dwangsom opgelegd. Vervolgens zijn in januari 2019 en februari 2019 in totaal al vier overtredingen vastgesteld. De invorderingsbeschikking is echter pas op 16 december 2019 aan overtreder verstuurd, en de kopie ervan pas op 17 maart jl. naar de provincie. Op 20 maart jl. heeft de provincie een aanmaning gestuurd naar Harsco voor de betaling van de vier verbeurde bedragen. De verjaringstermijn van een dwangsom is echter één jaar. Op het moment dat er binnen dat jaar een aanmaning wordt verzonden, wordt de verjaring opgeheven en loopt de procedure door. Hierover bestaat ook jurisprudentie.

Ondanks het feit dat voormeld protocol de afgelopen tijd meerdere malen is vastgelegd en met de OD is besproken, is het in deze procedure niet juist gevolgd en is de aanmaning te laat verzonden. Dientengevolge is het niet langer mogelijk de vier dwangsommen te innen. Gedeputeerde vindt de onderhavige situatie des te ernstiger, aangezien het een zeer gevoelig dossier betreft (Harsco).

Terecht is de vraag gesteld welke gevolgen deze kwestie heeft. Gelet op de ernst van de situatie en het feit dat het primair proces in onderliggende zaak blijkbare niet op orde is, heeft gedeputeerde Olthof besloten om het mandaat met betrekking tot het uitoefenen van bevoegdheden voor bestuursrechtelijke geldschulden tijdelijk in te trekken. De provincie neemt een deel van het mandaatbesluit tijdelijk over van de OD en zal een onafhankelijke partij onderzoek laten doen naar de wijze waarop het proces gelopen is. Zit er wellicht een aantal onvolkomenheden in de procedure waardoor de kans aanwezig is dat er iets niet goed gaat? De gedeputeerde wil weten wat de rol is geweest van zowel de OD als van de provincie, aangezien laatstgenoemde ook partij is in dezen.

Bovendien wil gedeputeerde Olthof weten of er nog andere LOD-procedures zijn waarbij mogelijk dezelfde issues hebben gespeeld. Daarover zijn op dit moment geen signalen bekend, maar desalniettemin wil hij het zeker weten. Op het moment dat er op voornoemde vragen een antwoord is geformuleerd, zullen GS daar bij de commissie op terugkomen en in overleg met de OD bekijken wat een en ander betekent. Ingeval met elkaar geconcludeerd wordt dat het alleen in dit dossier fout is gegaan, is het mogelijk dat door het aanscherpen van een aantal zaken en het opnieuw bezien van de procedure het mandaat kan worden teruggegeven. Het is ook mogelijk dat er andere afspraken moeten worden gemaakt en andere maatregelen moeten worden getroffen.

De heer **Bolkestein** (VVD) merkt op dat de Randstedelijke Rekenkamer onderzoek doet naar nagenoeg exact hetzelfde onderwerp, te weten de VTH-taken bij Tata Steel en Harsco en de samenwerking. Is gedeputeerde ook in overleg met de Randstedelijke Rekenkamer, opdat er met het inschakelen van een extern bureau geen dubbel werk wordt verricht? Heeft gedeputeerde wellicht al voorlopige uitslagen en/of bevindingen van de Randstedelijke Rekenkamer?

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat hij kennisgenomen heeft van het lopende onderzoek door de Randstedelijke Rekenkamer, maar dat hij gelet op het tijdsbestek nog geen rechtstreeks contact heeft gehad. Aangezien de provincie zelf in deze partij is, lijkt het gedeputeerde echter goed voor de procedure om ook een onafhankelijke partij in te schakelen. Welke partij dat zal worden, is nog niet besloten. Vanzelfsprekend zullen ook de resultaten van de Randstedelijke Rekenkamer in het betreffende onderzoek worden meegenomen.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) had een tweetal vragen gesteld, één over de emissies van het bmc op het terrein van De Meerlanden en één over de "bomenbalans". Rekenkundig gezien komt de PVV daar niet uit, los van het feit dat zij sowieso tegenstander van biomassa is. Het verbranden van hout als energievoorziening is haars inziens een terugkeer naar het stenen tijdperk. Nederland importeert biomassa en hakt tevens zelf bomen om in eigen land. Als de rest van de wereld dat ook zou doen, duurt het niet lang voordat er geen boom meer overeind staat op deze planeet. De heer Van Tiggelen heeft een willekeurig rekenvoorbeeld gegeven van het omkappen van een boom van 30 jaar oud. De verhouding loopt in de miljoenen, wat niet opgelost wordt door de ene boom te kappen en een andere boom te planten. Dat is in feite de essentie van de vraag, die de heer Van Tiggelen graag alsnog beantwoord zou zien.

Gedeputeerde **Olthof** vervolgt zijn beantwoording en gaat in op de vragen over het Noord-Europees Wijnopslagbedrijf en de uitspraak van de rechter. Wat betreft de wijnopslag heeft de OD een landelijk gangbaar rekenmodel gehanteerd. De rechter heeft echter in zijn wijsheid besloten dat het niet voldoende is en heeft de vergunning daarmee (volledig en niet alleen op dit onderdeel) vernietigd. Als gevolg daarvan moet nu worden terugvallen op een heel oude vergunning. De OD en GS vinden het belangrijk om in hoger beroep te gaan. Immers kan nu de wijnopslag op andere belangrijke onderdelen ook niet doorgaan en daarnaast zijn de proceskostenvergoeding van €100.000 buitensporig hoog. De provincie heeft daar formeel beroep tegen aangetekend. Zij blijft echter ook in gesprek met het Noord-Europees Wijnopslagbedrijf om te bezien of men er op een andere manier met elkaar uit kan komen.

Gedeputeerde **Olthof** komt op de technische vragen van de heer Van Tiggelen (PVV) over de biomassacentrale. Hij verzoekt hem deze technisch in te steken, zodat hij ze indien nodig ook technisch kan laten beantwoorden.

In z'n algemeenheid merkt gedeputeerde **Olthof** over de biomassacentrale De Meerlanden op dat de nieuwe aanvraag tot een aanzienlijke verlaging van de uitstoot leidt. De landelijke discussie over de bmc's en de vervuiling is bekend. Als er op dit moment echter een vergunning wordt aangevraagd, is de constatering dat de uitstoot thans aanzienlijk lager is dan in de oude situatie. Op basis daarvan is de vergunning verleend.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) stelde vragen over Afvalzorg, dat de voormalige stortlocatie Nauerna in drie fasen transformeert tot een recreatie- en natuurpark. Gedeputeerde **Olthof** geeft aan dat daar een en ander speelt en dat er ook een uitspraak van de rechter ligt over met name de uitvoering van fase 2 en 3. Uiteraard mag de gezondheid niet ter discussie staan. Het is echter wel belangrijk om goed te bekijken welke criteria je oplegt aan een gebied dat gebruikt wordt

voor (dag)recreatie. In sommige gebieden zal geprobeerd worden om de situatie gezonder te krijgen; in andere gebieden wordt getracht om de huidige situatie te handhaven.

In antwoord op de vraag van de heer Beving (50PLUS/PVDO) over het ultrafijnstof geeft gedeputeerde Olthof aan dat de resultaten van het onderzoek in mei 2020 worden verwacht en dat deze zo snel mogelijk beschikbaar worden gesteld.

In de richting van mevrouw Er merkt gedeputeerde op dat de voorgeschreven geurreductie (en niet de geurnorm) 30% bedroeg. Tata Steel heeft thans een geurreductie van 39% gerealiseerd, hetgeen dus een beter resultaat is dan verwacht. Het geuronderzoek met de drones loopt op dit moment nog. De resultaten daarvan worden binnenkort verwacht.

Enkele Statenlieden verwezen naar een technische briefing Tata Steel die schijnbaar nog op de agenda van week 17 staat. Inmiddels is de planning echter aangepast, zodat voornoemde bijeenkomst is komen te vervallen. Gedeputeerde Olthof schetst de nieuwe planning. De afgelopen twee tot drie weken heeft er intensief overleg plaatsgevonden in het bestuurlijk overleg met de omliggende gemeenten. Het programma Tata Steel wordt een coproductie. De komende twee weken verwacht gedeputeerde de eerste proeven met de colleges en GS te kunnen bespreken. In mei zal het concept door GS worden vastgesteld, waarna dit concept in mei/juni met Provinciale Staten en de gemeenteraden besproken zal worden. Naar verwachting zal GS op basis van die uitkomsten de definitieve aanpak na de zomervakantie vaststellen. Gedeputeerde Olthof realiseert zich dat dat later is dan verwacht. Er loopt nu echter een heel zorgvuldig proces, dat uiteindelijk zal leiden tot een voorstel dat breed gedragen wordt door zowel de provincie als de omliggende gemeenten (Velzen, Heemskerk en Beverwijk).

De heer **Van Tiggelen** (PVV) heeft een vraag ter verduidelijking. Ten aanzien van De Meerlanden hoort hij gedeputeerde Olthof zeggen dat er minder vervuiling is. Dat klinkt an sich prima, maar de PVV ziet liever geheel geen vervuiling. Het punt is dat bomen groeien in een drastisch ander tempo dan het tempo waarin ze verbranden. Dat betekent dat je op een gegeven moment door je bomen heen bent. De heer Van Tiggelen vraagt of gedeputeerde dat met hem eens is. En wat dan?

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat de meeste biomassacentrales in geval van houtverbranding gebruikmaken van rest- en afvalhout. Een gedetailleerd antwoord op de vraag hoe bmc's precies draaien moet hij thans echter schuldig blijven. Op een later moment gaat gedeputeerde graag met de commissie in gesprek over wat uiteindelijk de business case van een biomassacentrale is. Naar verwachting zal die per locatie verschillen.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Olthof voor diens beantwoording en constateert dat er nog enkele vragen onbeantwoord zijn gebleven. Zij informeert volledigheidshalve nogmaals of de technische briefing van week 17 komt te vervallen.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt bevestigend en ging ervan uit dat dit al gedeeld was. Er volgt een nieuwe planning, in samenspraak met de gemeenten, om te zorgen dat een en ander gelijk oploopt. Er zijn veel partijen bij betrokken, waaronder ook de bewoners. De provincie wil het zorgvuldig aanpakken.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) heeft twee vragen, die als gevolg van een technische hiccup via de chatfunctie worden gesteld. Ten eerste is de Partij voor de Dieren verheugd dat de provincie bezig is met Afvalzorg, locatie Nauerna. Kan gedeputeerde de commissie daar uitgebreid schriftelijk over informeren in aanloop naar de volgende vergadering?

Gedeputeerde **Olthof** heeft proberen weer te geven dat alle partijen nu middenin het proces zitten. Op het moment dat daar meer duidelijkheid over is, zal het college PS informeren over de uitkomsten.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) geeft voorts aan dat de Partij voor de Dieren bij dit terugkerende agendapunt over provinciale bedrijven graag op de hoogte gehouden wil worden van de inzichten rond gezondheidsgevolgen van bijvoorbeeld geconstateerde emissies en geuroverlast. We moeten immers de gezondheid van mensen beschermen.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat de toetsing van de gezondheid primair niet zozeer bij de OD of provincie ligt, maar veeleer bij de GGD en het RIVM. Er loopt echter een aanvullend RIVM-onderzoek rondom Tata. Aan de hand daarvan kan inzicht worden verkregen in de gezondheidsrisico's.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt tot slot of gedeputeerde Olthof de commissie dan kan informeren op basis van de gegevens van de GGD.

Gedeputeerde **Olthof** meent dat er dan wel met elkaar een kader moet worden opgesteld voor hetgeen men wil weten. De OD is verantwoordelijk voor 140 provinciale bedrijven in heel Noord-Holland en heeft daardoor te maken met verschillende GGD's. De inhoud van de vragen en de verwachtingen die de Statenleden daarbij hebben, dienen in dat geval specifiek geformuleerd te worden.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) laat via de chat weten dat haar fractie vooral aandacht wil voor bedrijven die veel overlast veroorzaken.

De **voorzitter** stelt voor dat Statenlid Kostiç (PvdD) eventuele aanvullingen schriftelijk doet toekomen aan gedeputeerde Olthof.

Omwillen van de werkverschaffing verzoekt gedeputeerde **Olthof** de heer Van Tiggelen (PVV) om diens gedetailleerde technische vragen nog even aan te houden, omdat de provincie binnenkort met een visie op biomassa komt. Naar aanleiding daarvan kan dan wellicht de brede discussie worden gevoerd waarin ook de vragen van de heer Van Tiggelen (PVV) zullen worden meegenomen. Dat scheelt een hoop werk.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) laat via de chatfunctie weten dat hij zich in dat voorstel kan vinden.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Olthof voor de beantwoording. Er is geen behoefte aan een tweede termijn.

5.c Gezondheid: Reconstructie proces sinterkoelers Tata Steel

Op 5 december 2019 zijn Provinciale Staten geïnformeerd over het feit dat de sinterkoelers van de sinterfabriek op het terrein van Tata Steel meer stof uitstoten dan vergund. Gedeputeerde Staten informeren met deze reconstructie Provinciale Staten over het proces rondom het bekend worden van de situatie bij de sinterkoelers, de conclusies die zij hieraan verbinden en de vervolgacties die zij (mede) op basis hiervan zetten.

Eerste termijn

De heer **Leerink** (PvdA) heeft het moment waarop Adnan Tekin binnen zijn fractie aangaf dat het zo niet verder kon nog scherp op het netvlies. Inmiddels zijn er vijf maanden verstreken. Hij bedankt gedeputeerde voor de reconstructie. Omwille van de tijd haalt hij er voor nu drie punten uit die zijn fractie belangrijk acht.

Allereerst wijst de heer Leerink op het ontbrekende principe van check en doublecheck waarover in eerste instantie met elkaar gesproken is. De Omgevingsdienst gaat bij het vergunningsverleningstraject in de basis uit van de juistheid van de aangeleverde informatie door de initiatiefnemers. Daar wringt de schoen, want in dit traject was die informatie niet juist. De vraag blijft derhalve waarom die doublecheck niet plaatsvindt, zelfs niet steekproefsgewijs of bijvoorbeeld bij het afgeven van revisievergunningen voor hoogcomplex installaties. De vorige keer gaf de heer Leerink al aan dat het geen banketbakkerij betreft.

Het tweede punt gaat over het samenspel tussen Tata, de OD en de provincie. Uit de brief van 15 april over de dwangsommen blijkt nogmaals dat er iets niet goed zit. De conclusie van GS dat te veel mondeling verlopen is, vindt de PvdA een understatement. Het beeld dat opdoemt als je de informatievoorziening en verslaglegging onder de loep neemt, is ontluisterend. De gemiddelde wijkverpleegkundige legt in een halfuur meer vast dan de OD in een halfjaar. Een groot, belangrijk, industrieel complex als Tata, dat ook nog eens zo dicht tegen de bewoonde wereld aanligt, houd je alleen verantwoord in de klauwen als het samenspel tussen Tata, de OD en de provincie optimaal is. Daar ontbreekt het dus aan. De PvdA vraagt GS om een stappenplan op te stellen met betrekking tot het verbeteren van de organisatie en de commissie daarin mee te nemen.

Het derde punt betreft de zorgen van de PvdA over het maatschappelijk vertrouwen in en de politieke sensitiviteit bij de OD. De Omgevingsdienst is ons vooruitgeschoven loket naar bedrijven en burgers. Dat moeten de burgers ook weer zo gaan voelen. De dienst is van ons allemaal en daar moet men op kunnen rekenen. Ergens zullen daar stappen in moeten worden ondernomen.

Mevrouw **Strens** (D66) dankt gedeputeerde voor de reconstructie. D66 is blij dat er in ieder geval een aantal stevige conclusies wordt getrokken. De informatievoorziening en de wijze waarop de VTH-taken zijn georganiseerd, moeten verbeteren (o.a. het hanteren van de escalatieladder). D66 deelt deze conclusies en is heel benieuwd hoe de aanbevelingen zullen terugkomen in de Programmatistische Aanpak Stikstof. Zodra die beschikbaar is, zal D66 daar kritisch naar kijken. Mevrouw Strens verwijst naar een vraag die haar fractie reeds tijdens het debat in december heeft gesteld toen gedeputeerde Tekin aftrad. Is dit nu een incident of zitten er structureel zaken fouten in de vergunningen? De provincie heeft de OD gevraagd om daar onderzoek naar te doen.

Hoe staat het ermee en zijn er wellicht al meer vergunningen ontdekt waarbij de daadwerkelijke situatie niet aansluit bij hetgeen in de vergunning is vastgelegd?

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) geeft aan dat haar fractie nog steeds niet goed in beeld heeft wat er nu precies allemaal aan de hand is rond Tata. Er zijn nog steeds veel incidenten. Het CDA begrijpt dat de omwonenden er moedeloos van worden. Het is een zeer complex dossier. Nu blijken ook nog enkele dwangsommen niet geïnd te kunnen worden door fouten in het proces, bij zowel de provincie als de OD. In de toegezonden reconstructie doen GS voorkomen alsof alles goed geregeld is zodra zij de voorstellen die in het document benoemd worden, gaan uitvoeren. Kunnen we daarop vertrouwen? Is alles opgelost als GS een aantal aanvullende maatregelen nemen? Het schokkende is dat er een gedeputeerde is afgetreden vanwege Tata Steel, met als druppel die de emmer deed overlopen de situatie met de sinterkoelers. Tekin zei in zijn afscheidspersbericht: *"Na drie jaar hard gewerkt te hebben in dit dossier, bleek recent weer dat de samenwerking met de controlerende en toezichthoudende instanties niet bracht wat daarvan verwacht mocht worden."* De reconstructie laat duidelijk zien dat er een cultuurprobleem is, ook met de Omgevingsdienst NZKG. Daar zit een groot knelpunt. Kan gedeputeerde Olthof garanderen dat er echt iets gaat veranderen?

Aan de ene kant kondigt Tata Steel allerlei verbeterplannen aan en voert het die reeds gedeeltelijk uit. Aan de andere kant zijn er steeds nieuwe overschrijdingsincidenten. Hoe staat dat in relatie tot elkaar? Het CDA begrijpt dat Tata niet direct alle investeringen kan uitvoeren. Maar hoe lang gaan die incidenten nog door? Het verbeteringstraject van Tata heeft ongetwijfeld ook last van financiële gevolgen die ontstaan door de coronacrisis en de druk op het behoud van de werkgelegenheid bij Tata Steel. Het CDA wil niet dat GS het onmogelijke vragen van Tata. Het wil behoud van werkgelegenheid, maar tegelijkertijd wil het ook dat GS een redelijk en acceptabel tijdpad opstellen, rekening houdend met de coronacrisis, om een einde te maken aan de vele incidenten. Kan gedeputeerde Olthof dat toezeggen?

De heer **Bolkestein** (VVD) sluit zich vooral aan bij de woorden van PvdA en CDA. De PvdA had het over de samenwerking tussen alle partijen. Dit betekent dus ook een samenwerking met Tata. Hoe wordt voorkomen dat we in een spiraal geraken, waarbij de *tough guy* nog even een hogere dwangsom oplegt en erachteraan blijft jagen, en waarbij de verstandhoudingen dientengevolge steeds verder verzuren? Het uiteindelijke doel is natuurlijk niet het opleggen van dwangsommen, maar het verbeteren van de informatie, het verbeteren van de uitstoot en het verbeteren van het vertrouwen. Hoe gaat de gedeputeerde ervoor zorgen dat de enigszins geëscaleerde verhoudingen, met name die met de Omgevingsdienst, toch productief blijven en niet gaan leiden tot hogere dwangsommen, nog hardere taal en nog hogere boetes? Hoe gaat hij zorgen voor een daadwerkelijke verbetering in de praktijk?

De heer Bolkestein is het ook volledig eens met het CDA dat men niet zit te wachten op een escalatie. Een normale reflex zou zijn om nu een extern bureau een onderzoek te laten doen en de verhoudingen op scherp te zetten. Maar juist ook de verhoudingen met Tata zouden wat de VVD betreft genormaliseerd moeten worden. Hoe wil de gedeputeerde dat doen?

Statenlid **Kostiç** (PvdD) geeft aan dat de Partij van de Dieren zich geheel aansluit bij GroenLinks. Er is genoeg gepraat en thee gedronken met Tata. Het bedrijf blijft nog steeds overlast veroorzaken en dwangsommen verzamelen. De OD is niet proactief genoeg en in de meeste

gevallen hebben burgers zelf acties van de OD moeten afdwingen. Burgers verkeren in onzekerheid over hun gezondheid. Ondertussen blijft de OD te veel leunen op informatie en onderzoeken van Tata Steel zelf. Gaan GS daar verandering in brengen? De Partij voor de Dieren wil nu echt stevige acties zien.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft aan dat de PVV het eens is met de diverse sprekers die ruimte zien voor positieve verandering in de organisatiecultuur bij de OD. Hij heeft een hele lijst van mooie voorbeelden, die hij omwille van de tijd niet zal opsommen. De PVV juicht de verbeterpunten toe op pagina 4 tot en met 7 van de reconstructie. De heer Van Tiggelen wijst tevens op een passage op pagina 11, waarin melding wordt gemaakt van een aantal mislukte metingen. Het doorvragen door de OD waarom die metingen mislukt zijn, ontbreekt echter in het verhaal.

Op pagina 16 staat voorts dat de OD in de vergunning ter realisatie van een filterinstallatie een termijn zal opnemen waarmee de realisatie wordt vastgelegd en afdwingbaar is. Verderop op dezelfde pagina staat echter dat de maatregel een materiële verbetering zal zijn die waarschijnlijk in een andere situatie niet makkelijk afdwingbaar was geweest. De PVV kan dit niet met elkaar rijmen en vraagt gedeputeerde om een toelichting.

De **voorzitter** bedankt de commissieleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan gedeputeerde Olthof om te reageren op de diverse vragen die zijn gesteld.

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):

Gedeputeerde Olthof geeft aan dat ook gedeputeerde Stigter aanwezig is om aan te sluiten op het feitenrelaas dat heeft plaatsgevonden. Eventuele vragen hierover kunnen aan hem gesteld worden.

Er zijn veel opmerkingen gemaakt over de relatie. Welke lessen zijn er uit het verleden geleerd en wat gaat men daarmee doen? Allereerst merkt gedeputeerde op dat het feitelijk onmogelijk is om op elke vergunningaanvraag een doublecheck uit te voeren; dat zal risicogestuurd gebeuren. GS zullen er kritisch op toezien dat dat afdoende gebeurt.

Gedeputeerde Olthof heeft voorts kennisgenomen van het tijdpad en hierover met alle partijen contact gehad. Er hebben inmiddels al een aantal verbeteringen plaatsgevonden, ook wat betreft de relatie met de OD: een strakker overleg met elkaar en betere, explicietere verslaglegging. Gedeputeerde heeft niet het beeld dat de relatie met alle partijen geëscaleerd of verzuurd is. De gesprekken die hij tot nu toe heeft gehad (met Tata, bewoners, OD) zijn constructief. De partijen hebben echter ieder hun eigen perspectief. Bewoners maken zich bijvoorbeeld veel zorgen over de onafhankelijkheid en betrouwbaarheid van de cijfers en de overtredingen die plaatsvinden. De provincie probeert die ook serieus mee te nemen. Gedeputeerde ziet op dit moment geen verzuurde relatie en heeft er alle vertrouwen in dat die gecontinueerd kan worden.

Wat betreft de OD merkt gedeputeerde op dat een aantal zaken simpelweg niet langer acceptabel is. Derhalve is nu een grens getrokken. Het intrekken van het mandaat is een grote ingreep met een grote impact. Daarmee willen GS laten zien dat er scherpste in de samenwerking moet gaan plaatsvinden. Gedeputeerde hoopt dat het onderzoek daartoe de nodige resultaten oplevert en dat het goede gesprek met elkaar kan worden aangegaan.

Gedeputeerde wil ervoor waken dat een algemeen beeld wordt neergezet alsof de OD niet zou functioneren. Tata is een ontzettend complex dossier waarin heel veel gebeurt. De OD speelt een belangrijke rol bij 140 provinciale bedrijven en ook bij andere trajecten, zoals bij de gemeenten. Gedeputeerde meent dat er een onderzoek heeft plaatsgevonden waarin de rol van de OD en de VTH-taken positief beoordeeld worden. Hij wil er dus voor waken dat gezegd wordt dat het enkel kommer en kwel is. GS delen de opvatting dat ten aanzien van de zware dossiers (Tata en Harsco) er meer politieke sensitiviteit, meer accuratesse en meer scherpheid nodig is. Partijen zijn hierover met elkaar in gesprek en trachten een en ander vast te leggen in goede afspraken en verslaglegging. GS zullen het uiteraard ook met PS bespreken om het nog scherper te krijgen.

Mevrouw Strens (D66) sprak over stikstof. Gedeputeerde Olthof neemt echter aan dat zij het onderzoek naar fijnstof bedoelt dat wordt verwacht. De OD heeft opdracht gegeven aan het bureau SPPS voor het onderzoek naar de sinterkoelers en de vraag of er meer aan de hand is met de vergunningen. De resultaten van de eerste fabriek worden op korte termijn verwacht. Naar verwachting zal voor de zomer van 2020 ook de analyse van de vergunningen voor de overige fabrieken hebben plaatsgevonden. Daarmee wordt beter inzichtelijk of een en ander al dan niet vaker aan de orde is. Die uitkomsten volgen.

Mevrouw **Strens** (D66) geeft aan dat het tweede deel van het antwoord van gedeputeerde Olthof een reactie is op haar vraag over het verschil tussen de bestaande vergunningen en de daadwerkelijke situatie.

Gedeputeerde **Olthof** onderschrijft de opmerking van mevrouw Koning-Hoeve (CDA) dat Tata Harsco een heel complex dossier betreft waarbij veel partijen betrokken zijn. In antwoord op haar vraag of gedeputeerde kan garanderen dat er iets verandert, antwoordt hij dat er met elkaar hard aan wordt gewerkt. Reeds voor diens aantreden op 9 maart jl. zijn een aantal nieuwe veranderingen in gang gezet. Hij hoopt dat die resultaten gaat opleveren. Een van de belangrijke punten is het programma Tata Steel waarover de GS met de commissie komt te spreken. Met Tata moet het niet enkel een handhavingskwestie worden. Er moet vooral bekeken worden hoe de vergunningen kunnen worden aangescherpt. Hoe kan innovatie tot stand worden gebracht om structureel naar een gezondere omgeving te komen? Tata, GS en de OD zijn daarmee bezig. Daarnaast hebben we te maken met de bestaande situatie, met bestaande vergunningen die deels geaccepteerd moeten worden. Het is een complex proces waarmee partijen dagelijks heel actief bezig zijn. Gedeputeerde Olthof heeft er vertrouwen in dat er meters gemaakt gaan worden. Hij kan echter niet garanderen dat zich nooit meer een incident zal voordoen. Dat is een onmogelijke toezegging. Uiteraard wordt wel met alle partijen getracht om veel meer grip te krijgen op wat er gebeurt en om het aantal incidenten en de kans op incidenten zo klein mogelijk te maken.

Enkele Statenleden refereerden aan de coronacrisis, die momenteel een rode draad vormt bij heel veel ontwikkelingen. Tata heeft aangegeven dat als gevolg van de coronacrisis een aantal ontwikkelingen vertraagd is, waaronder de oplevering van de ROZA-slakhal. Dat heeft niet zozeer met Tata zelf te maken, als wel met een aantal bedrijven die eraan meewerken. Werknemers kunnen niet komen en bepaalde materialen zijn niet beschikbaar. Bij verschillende ontwikkelingen zijn de effecten van de coronacrisis merkbaar, hetgeen ook effect heeft op een aantal verbeteringen en aanpassingen dat plaatsvindt.

Op de vraag van de heer Bolkestein (VVD) over de geëscaleerde verhoudingen heeft gedeputeerde Olthof reeds aangegeven dat hij het momenteel niet als zodanig ervaart. Hij is met alle partijen in goed overleg. Het zou triest zijn als de oplossing enkel gezocht moet worden in het opleggen van nog hogere dwangsommen. Een dwangsom is überhaupt niet het doel, maar een middel om iets af te dwingen. Uiteindelijk dient men gezamenlijk tot een situatie te worden waarin de vergunningen strakker gesteld worden en duidelijkere grenzen worden aangegeven, maar waarin tegelijkertijd tot innovatie kan worden gekomen, zodat Tata uiteindelijk gezonder kan produceren. Dat staat ook in het plan van aanpak Tata Steel. Het is een moeizaam proces dat grote investeringen van Tata vraagt. Dat heeft tijd nodig. Gedeputeerde hoopt dat het tijdspad helder gemaakt kan worden en dat er een aantal heel duidelijke momenten kunnen worden gemarkeerd, zodat de voortgang gevolgd kan worden.

In antwoord op de vraag van Statenlid Kostić (PvdD) over de gegevens van Tata Steel antwoordt gedeputeerde Olthof dat hij in de eerste week na zijn aantreden contact heeft gehad met Tata Steel. Hij heeft alle betrokken partijen telefonisch gesproken, soms zelfs meerdere keren. Daarin werden zorgen geuit over de betrouwbaarheid van de cijfers. Tata levert heel veel informatie aan, maar in hoeverre is die te eenduidig en mogelijk zelfs gemanipuleerd? Gedeputeerde heeft zich de zorgen aangetrokken en probeert ervoor te zorgen dat bewoners, OD, provincie en Tata vertrouwen hebben in de betrouwbaarheid van de geleverde informatie. Dat betekent dat onafhankelijke partijen moeten kijken of zij bepaalde cijfers kunnen analyseren en de methodiek kunnen bekijken, maar ook of andere partijen bepaalde cijfers wellicht kunnen aanleveren.

De heer Van Tiggelen (PVV) wijst op de passage op pagina 16, waarin staat dat de maatregel een materiële verbetering zal zijn die waarschijnlijk in een andere situatie niet makkelijk afdwingbaar was geweest. Gedeputeerde Olthof kan zich er wat bij voorstellen. Alvorens hij er echter een interpretatie aan geeft, wil hij eerst nog wat navraag doen. Hij zegt toe dat de heer Van Tiggelen (PVV) zo snel mogelijk een schriftelijk antwoord tegemoet kan zien.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Olthof voor diens beantwoording en constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Op de vraag van de heer Van Tiggelen (PVV) volgt zo spoedig mogelijk een schriftelijk antwoord.

6. Rondvraag portefeuille dhr. Olthof (Leefbaarheid, Gezondheid & Milieu)

Er zijn geen vragen aangaande dit agendapunt ingediend.

7. B-agenda Water

7.a Water: Voortgangsverslag Uitvoering Watervisie 2021 (B-agenda NLG 16-03-2020)

Bij vaststelling van Watervisie 2021 in 2015 is besloten om de voortgang van de uitvoering jaarlijks in de commissie te bespreken. De commissie kan dan een oordeel geven over de voortgang en kan suggesties doen voor de komende periode. Deze worden betrokken bij de verdere uitvoering van Watervisie 2021 en bij de waterprogramma's die GS vanaf 2021 moeten vaststellen ter uitvoering van Europese richtlijnen (Omgevingswet, artikel 3.8).

Eerste termijn

Mevrouw **Dekker** (CDA) leest tussen de regels door in het voortgangsverslag dat de samenwerking tussen provincie, gemeenten en waterschappen geïntensiveerd is. Het CDA wil gedeputeerde Loggen voor nu een aantal korte punten meegeven. Aangaande het programma Bodem en Water ziet het CDA graag een uitbreiding van het subsidiebudget voor de agrariërs die zich geheel willen storten op bodemverbetering in het als succesvol bestempelde Landbouwportaal. Wat betreft het Markermeer en IJmeer vraagt het CDA nadrukkelijk om extra aandacht voor de intensievere aanpak van de overmatige plantengroei die tot overlast leidt voor onder meer de waterrecreatie. Het CDA gaat ervan uit dat deze met behulp van het huidige samenwerkingsverband later dit jaar krachtig wordt aangepakt. Tot slot leest mevrouw Dekker dat er negen bodemenergieplannen zijn vastgesteld in Amstelveen, Haarlem en Amsterdam. Kan de gedeputeerde verdere toelichting geven over de afstemming met deze gemeenten? Wat kunnen zij hieruit meenemen voor toekomstige bodemenergieplannen in de rest van de provincie?

De heer **Cardol** (GL) geeft aan dat zijn fractie het voortgangsverslag over de uitvoering van de Watervisie 2021 helder vindt. Hij dankt de gedeputeerde ook voor de beantwoording van de technische vragen. De heer Cardol constateert dat een en ander vooralsnog goed op schema ligt, al is er nog heel veel aandacht nodig voor de waterkwaliteit. In de begeleidende brief vragen GS om suggesties voor het nieuw op te stellen Integraal Waterakkoord. De heer Cardol geeft daartoe graag een paar schoten voor de boeg.

In het coalitieakkoord wordt het Waterakkoord gekoppeld aan de klimaatopgave. De heer Cardol zou verder willen gaan. Er liggen veel meer opgaven, zoals de uitbreiding NNN, stikstof, bodemdaling en daaraan gekoppeld de extensivering van de landbouw. GroenLinks stelt voor om al die opgaven mee te nemen bij het maken van het Waterakkoord, uiteraard voor zover er een koppeling ligt met het waterbeleid.

Een tweede suggestie is om met de waterschappen zorgvuldig te bekijken waar het beleid van de provincie en het beleid van de waterschappen elkaar kunnen versterken; niet in elkaars bevoegdheden treden, maar wel samen doelen realiseren. De heer Cardol noemt als voorbeeld het peilbeheer in de veenweidegebieden. De waterschappen schipperen daar vaak tussen verschillende belangen. Peilbeheerrichtlijnen van de provincie geven de waterschappen houvast.

Bij het plan voor de gebiedsgerichte aanpak stikstof zag de heer Cardol enkele goede suggesties van de waterschappen voor de Natura2000-gebieden, zoals een voorstel voor een provinciaal masterplan grondwater om natuurgebieden weerbaarder te maken tegen verzuring. Het lijkt de heer Cardol derhalve goed om ook die suggesties mee te nemen in het Waterakkoord.

De heer **De Wit** (VVD) maakt graag van de mogelijkheid gebruik om suggesties mee te geven aan het college. Hij heeft twee vragen op twee specifieke onderwerpen. Allereerst wil hij vaststellen dat de VVD blij is met de voortgang op dit dossier van de Watervisie 2021. Hij ziet dat er heel veel verschillende beleidsterreinen samenkomen: de waterkwaliteit, natuurdoelen, landbouw, waterveiligheid. Het zijn complexe opgaven. In het stuk staat dat een flink aantal investeringen is gedaan in de natuur. Hij noemt de natuurvriendelijke oevers. De VVD is benieuwd of er kansen zijn voor het meekoppelen van de gestelde natuurdoelen, bijvoorbeeld wat betreft de

natuurvriendelijke oevers met de watersport en de sportvisserij. Deze gebruikers van dezelfde watergebieden helpen de provincie immers door (tijdig) te signaleren wat er in zo'n gebied gebeurt. Dat is belangrijke informatie om mee te nemen teneinde andere doelen te halen.

Daarnaast bereiken de VVD zorgwekkende berichten over de veiligheid op het water. Op sommige plekken, met name op het Markermeer, zou deze echt in het geding zijn. Dat betekent bijvoorbeeld dat de KNRM in de zomer niet altijd goed kan uitrukken. De heer De Wit verwijst in dit kader ook naar een analyse van het CDA over de groei van waterplanten. De VVD vraagt derhalve aan het college of er ruimte is om ook vanuit de Watervisie 2021 meer bestuurlijke inzet te plegen op de aanpak van de overlast van waterplanten in met name het Markermeer.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) merkt op de PVV verheugd is dat veel primaire waterkeringen zijn versterkt. Zij vraagt zich echter wel af wat er in de huidige opgave nog openstaat aan taken en benodigde herstelwerkzaamheden. En in hoeverre zal de coronacrisis nog voor vertraging zorgen?

Op pagina 11 van het voortgangsverslag staat: *"Inmiddels worden de watersystemen opnieuw doorgerekend op basis van de nieuwe klimaatscenario's. De klimaatstresstesten die in het kader van het deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie worden uitgevoerd geven inzicht in de knelpunten en de nieuwe opgaven."* Het moge bekend verondersteld worden dat de PVV de meeste klimaatscenario's notoir onbetrouwbaar vindt. De heer Van Tiggelen acht slechts één klimaatscenario betrouwbaar, omdat dat zowel in staat is om het verleden te verklaren als een track record heeft om de toekomst te voorspellen. Het betreft het ARIMA-model (autoregressive integrated moving average) van Valentina Zharkova, astrofysica en wiskundige. Overigens voorspelt het model een nieuwe ijstijd. De PVV hoopt dat de doorrekening van de watersystemen op nuchtere wijze gebeurt en dat er rekening wordt gehouden met de enorme haken en ogen die aan klimaatscenario's kleven.

Op pagina 11 staat voorts dat er een subsidieregeling wordt ontwikkeld die gemeenten stimuleert om klimaatadaptief in te richten. Kan de gedeputeerde toelichten wat daarmee bedoeld wordt? Wat de PVV betreft moet er meer dan ooit kritisch gekeken worden naar al het klimaat- en natuurgerelateerde beleid en moet er waar mogelijk een pas op de plaats worden gemaakt.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) geeft aan dat de Partij voor de Dieren zich wat betreft de Watervisie geheel aansluit bij GroenLinks. Voorts wijst Statenlid Kostiç de VVD op de beantwoording van de technische vragen van de Partij voor de Dieren over de sportvisserij, die niet verenigbaar is met een gezonde leefomgeving.

De PvdD constateert drie dingen:

- Ten eerste voldoet geen enkel KRW-waterlichaam aan een waterkwaliteitsdoel. De PvdD zou op dit gebied graag een sterkere inzet zien van de provincie;
- Ten tweede zijn tijdens de laatste check van het grondwater in 2018 op driekwart van de locaties bestrijdingsmiddelen waargenomen. Op bijna 40% van de locaties wordt de norm van bestrijdingsmiddelen overschreden. Bewezen gevaarlijke landbouwgiften als bentazon en glyfosaat staan in de top tien van de meest gespotte middelen. Eerder hebben gezondheidsinstellingen en waterbedrijven aangegeven dat deze snel verboden moeten worden. De Partij voor de Dieren zou graag zien dat de provincie zich de komende tijd

maximaal gaat inzetten om het gebruik van gif te verminderen en af te bouwen. Die ambitie moet ook integraal worden gezien met de ambities op het gebied van landbouw, voedsel en eigen pachtbeleid. Daar mogen de boeren best geld voor krijgen.

- Als laatste erkennen GS dat de veehouderij een van de grootste waterverbruikers is. In droge tijden, zoals in 2018, verdubbelt de watervraag zelfs. Die periodes gaan er steeds vaker komen als gevolg van de klimaatverandering. Uit onder andere het Oxford-onderzoek blijkt dat er gigantische stappen op het gebied van waterbesparing kunnen worden gemaakt als er wordt ingezet op meer plantaardige eiwitten in plaats van dierlijke eiwitten. De PvdD vraagt de provincie dit expliciet mee te nemen in de mogelijke maatregelen voor waterbesparing en waterbeschikbaarheid, en het integraal mee te nemen in het eigen voedsel- en landbouwbeleid.

De heer **De Wit** (VVD) hoort de Partij voor de Dieren een subtiële verwijzing maken naar de beantwoording van de technische vragen. Waarom vindt zij een wettelijk toegestane hobby, namelijk vissen, in een negatief daglicht staan ten opzichte van de gezondheid? De VVD ziet die relatie namelijk anders.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) antwoordt dat voor de sportvisserij lood gebruikt wordt, wat niet gezond is voor mens en natuur. In de beantwoording van de technische vragen gaan GS daar een beetje op in en betrachten zij enige mate van terughoudendheid, zeker wat betreft het behoud van de waterkwaliteit.

De heer **Van den Heuvel** (CU) dankt het college voor de Watervisie. De ChristenUnie vindt het een prettig leesbaar stuk met veel informatie. Hier en daar had het iets gedetailleerder gemogen. Vooralsnog wil de heer Van den Heuvel twee punten benoemen:

- Op pagina 1 staat de navolgende passage: "*De provincie heeft de normering van deze waterkeringen vastgelegd in de waterverordeningen. Deze normering is gebaseerd op de economische waarde van het te beschermen gebied. Daarbij zijn vijf klassen onderscheiden.*" Dit doet vermoeden dat hoe meer geld er wordt verdiend in en aan een bepaald gebied, hoe beter de bescherming tegen het water is. De ChristenUnie hoopt dat er meer belangen meewegen dan enkel de economische waarde. Kan het collega daar een toelichting over geven?
- Op pagina 5 onder kopje 4 Thema Schoon en Voldoende staat dat er geen verontreiniging mag plaatsvinden. Als gevolg van de droge zomers is hiervan echter wel steeds meer sprake. Vorig jaar waren er zelfs risico's op verzilting van het IJsselmeer. Naar de toekomst toe zal daar vaker rekening mee gehouden moeten worden. De ChristenUnie zou meer willen lezen over verzilting en over de oplossingen die de provincie daarvoor in petto heeft. Kan het collega daar kort op reageren?

Mevrouw **Strens** (D66) bedankt voor het goede verslag. D66 vindt het positief te lezen welke voortgang is geboekt. Zij wil graag een aantal suggesties meegeven voor onder andere het Integraal Waterakkoord. Hierin wordt sterk de focus gelegd op klimaatadaptatie. Wat D66 betreft is het belangrijk om met name ook het onderwerp droogte aandacht te geven. Het ziet ernaar uit dat ook dit jaar heel droog zal zijn met alle negatieve effecten van dien. De heer Van den Heuvel (CU) noemde zojuist al de verzilting. Er zijn pilots aan de hand waarvan wordt bekeken hoe verzilting kan worden gemitigeerd. D66 zou het interessant vinden om juist naar pilots te kijken

betreffende adapteren, waarbij gekeken wordt hoe eventueel met andere teelten aan de slag kan worden gegaan.

Wat betreft de bodemdaling komt Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) met een feitenrelaas over het mogelijk herschikken van functies. D66 vindt dat een heel belangrijke stap. Zij zou graag zien dat er per gebied concretere uitwerkingen volgen en dat er een toekomstperspectief kan worden geschetst hoe om te gaan met het complexe thema van bodemdaling.

Tot slot wijst mevrouw Strens op de KRW-doelen. Er zijn nog flinke stappen te zetten om alle doelen te behalen. Welke voortgang is er in het Programma Bodem en Water wat betreft de bestrijdingsmiddelen en het fosfaat. Zijn die gekoppeld aan de KRW-doelen? In het coalitieakkoord is afgesproken dat er in 2020 een pilot zou worden gestart om te kijken of voor een specifiek waterlichaam de KRW-doelen versneld gerealiseerd zouden kunnen worden. Hoever is het collage met die pilot?

De **voorzitter** bedankt de commissieleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan gedeputeerde Loggen voor de beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Loggen** (VVD):

De Statenleden hebben een aantal zeer zinvolle en goed bruikbare suggesties meegegeven voor de komende jaren, hetzij voor het vervolg van de Watervisie, hetzij voor de waterakkoorden. Gedeputeerde Loggen verzoekt de commissie hem in de gelegenheid te stellen om eerst te wegen in hoeverre die suggesties een goede plek zouden kunnen krijgen. Tegelijkertijd is het noodzakelijk dat de partners die bij zo'n waterakkoord betrokken zijn er ook ontvankelijk voor zijn. In zijn optiek betreft dat in eerste instantie de waterschappen en daar waar relevant ook andere overheden of partners. In gezamenlijkheid kan ervoor gezorgd worden dat binnen een gebied, een lichaam of een wijk de juiste maatregelen worden genomen die in ieder geval een verbetering opleveren ten opzichte van de huidige situatie of het verleden. Gedeputeerde Loggen is graag bereid om de suggesties waar mogelijk in te brengen. Hij wijst echter nogmaals op de disclaimer dat er een akkoord met de partners wordt gesloten. Mochten zij niet ontvankelijk blijken, dan komt gedeputeerde terug bij de commissie met een gemotiveerde toelichting waarom bepaalde suggesties niet zijn overgenomen of geen plek hebben kunnen krijgen.

Er is veel aandacht gevraagd voor de waterkwaliteit. GroenLinks stelt voor deze te koppelen aan de andere doelen. Gedeputeerde acht dat zinvol voor zover het mogelijk is. Hij neemt de suggestie graag mee in de gesprekken met de partners. Bij het opstellen van het coalitieakkoord was de gedachte om een effectief instrument in handen te hebben waarmee grote slagen gemaakt kunnen worden in het verbeteren van de waterkwaliteit. Op het moment dat je het te veel koppelt, loop je het risico dat er een te groot geheel wordt opgetuigd dat de voortgang beperkt. Gedeputeerde Loggen wil derhalve pragmatisch omgaan met de oproep van GroenLinks. Waar mogelijk moet de koppeling zeker worden gemaakt en anders laat gedeputeerde beargumenteerd weten waarom het niet zinvol dan wel wenselijk zou zijn. Gedeputeerde gaat ervan uit dat de Statenleden er op dezelfde wijze in staan. Mocht dat niet het geval zijn, dan hoort hij dat graag. Hetzelfde geldt voor het masterplan grondwater. Gedeputeerde Loggen acht het raadzaam om eerst met elkaar te bespreken wat men er nou precies mee bedoelt, zodat het een goede plek kan

krijgen en men met elkaar een bruikbaar instrument kan vinden.

De heer De Wit (VVD) vroeg of er "koppelkansen" zijn om beleidsterreinen met elkaar te verbinden. In dat verband wees hij op natuurvriendelijke oevers in combinatie met waterrecreatie. In de vorige periode is al geprobeerd om in de waterrecreatievisie geldpotjes te "ontschotten" teneinde met beperkte middelen meer te bereiken. De natuurvriendelijke oevers zijn een goed voorbeeld. Ze leveren een positieve bijdrage aan de biodiversiteit en tegelijkertijd is het fijn dat, gelet op het feit dat ze met belastinggeld zijn aangelegd, er ook recreatief gebruik van kan worden gemaakt. Er is derhalve besloten om een aantal, ook voor mindervaliden goed toegankelijke, vissteigers aan te leggen. Gedeputeerde is het met de heer De Wit (VVD) eens dat vissen een legale sport in Nederland is. Daarover verschilt hij van mening met de Partij voor de Dieren. Gedeputeerde Loggen meent dat vissen buitengewoon prettig en gezond kan zijn. Overigens speelt de sector daar zelf in toenemende mate op in door lood te vervangen door milieuvriendelijke alternatieven. Naar verwachting zullen daar op den duur volwaardige alternatieven voor zijn.

Wat betreft de KRW-doelen haalde Statenlid Kostić (PvdD) een terecht punt aan. De grondwaterlichamen voldoen aan de Kaderrichtlijn Water. Gedeputeerde Loggen verwacht dat de richtlijnen ook in de toekomst gehaald zullen worden. Dat neemt echter niet weg dat de aandacht erop gevestigd moet blijven. De grondwaterkwaliteit staat immers continu onder druk, ook gelet op de bedreigingen die Statenlid Kostić (PvdD) noemde. Maar het beeld dat het zorgwekkend zou zijn, deelt gedeputeerde Loggen op dit ogenblik niet. Het oppervlaktewater is een heel ander verhaal. Geen van de 80 waterlichamen in Nederland voldoet aan de KRW-doelen. Dat heeft een aantal oorzaken. Nederland is op dat vlak een buitengewoon complex land, aangezien het op het eindpunt van de Europese rivieren ligt en een delta vormt. Hierdoor komt heel veel verontreiniging vanuit elders in Europa uiteindelijk in ons land terecht. Dat neemt niet weg dat we ons uiterste best moeten blijven doen om het Nederlandse oppervlaktewater in 2027 aan alle eisen te laten voldoen. Gedeputeerde weigert derhalve tot op heden te praten over doelverlaging. Nederland moet echter wel bekijken wat in de praktijk reëel is en wat er maximaal binnen diens verantwoordelijkheidsgebied gedaan kan worden om de doelstellingen in 2027 te halen. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat Nederland het waarschijnlijk niet gaan halen. Dat betekent echter niet dat alle ambities nu al naar beneden moeten worden bijgesteld. Dat is ook de reden waarom de provincie tezamen met haar partners in 2020 een pilot wil uitvoeren om te bezien of het mogelijk is om binnen de huidige bestuursperiode met één geselecteerd waterlichaam de doelstellingen versneld te halen. Mocht dit lukken, dan zou dat een prachtig kompas opleveren voor de aanpak van de andere waterlichamen in het verzorgingsgebied. Op dit moment kan gedeputeerde Loggen nog niet te veel zeggen over de pilot. De provincie en haar drie waterschappen moeten eerst goed overleggen welk gebied daartoe het beste in aanmerking zou komen. Gedeputeerde informeert de commissie zo snel mogelijk over de status.

Op het verzoek van Statenlid Kostić (PvdD) om het gifgebruik af te bouwen, antwoordt gedeputeerde Loggen dat wordt aangesloten bij de landelijke regelgeving op dat terrein. In samenwerking met het IPO wordt bekeken wat de meest verantwoorde manier is, dus met respect voor de natuur en in aansluiting op de Europese en landelijke regelgeving. Daarbij is het wel van belang dat de provincie haar belang blijft aangeven.

Wat betreft het waterverbruik is bekend dat de landbouwsector een grootverbruiker is. GS zijn in dezen faciliterend en constaterend, hetgeen zij ook aan de commissie rapporteren.

Gedeputeerde Loggen bedankt de Statenlieden die hun complimenten hebben geuit over de prettige leesbaarheid van het stuk.

De PVV vroeg naar de status van de dijkversterkingsopgave. Er zijn momenteel twee actuele projecten. Het eerste project betreft de Markermeerdijken, dat aan de vooravond van uitvoering staat. Het is wachten op de uitspraak van de Raad van State of er gestart kan worden. Thans worden enkele voorbereidende werkzaamheden verricht met een omkeerbaar karakter. Aangezien de dijken reeds rond 2007 zijn afgekeurd, is er een grote mate van urgentie om aan de slag te gaan. Er moet echter gewacht worden op de Raad van State en ook de coronacrisis is mogelijk nog van invloed. Het tweede actuele project in de provincie betreft het tracé van Den Helder naar Den Oever: de Noordzeekering. Het zit thans volop in de planvormingsfase. GS zijn met de betreffende gemeenten en het waterschap in overleg om te kijken aan welke voorwaarden voldaan moet worden om ze vergunbaar te maken.

De heer Van Tiggelen (PVV) maakte een opmerking over het klimaat en verwees daarbij naar een expert. Nederland en daarmee ook de provincie baseren zich op de KNMI-scenario's over klimaatverandering. Los van hetgeen alle experts en wetenschappers erover zeggen, constateert gedeputeerde Loggen zelf ook dat het klimaat verandert. Er doen zich steeds meer extremen voor, zoals droogte of bijzonder natte periodes. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de provincie Noord-Holland op die extremen is voorbereid. Gedeputeerde Loggen zet kort ook zijn andere pet op (Wonen) en geeft aan dat het derhalve ook belangrijk is de woonomgeving klimaatadaptief te maken. Hij haalt het voorbeeld aan van het eiland Marken, waar men reeds honderden jaren geleden de gebouwen op palen zette voor het geval een dijk zou doorbreken of zich een overstroming zou voordoen. Ook in onze huidige moderne omgeving moet nagedacht worden over vormen van klimaatadaptatie en de vraag welke functies waar gepositioneerd moeten worden.

De ChristenUnie hoopt dat er bij de normering van de waterkeringen meer belangen meewegen dan enkel de economische waarde. Gedeputeerde Loggen antwoordt dat er tevens wordt gekeken naar het aantal inwoners en de functies in het betreffende gebied. De economische waarde is natuurlijk wel een goede indicator om, mocht de overheid verwijtbaar handelen, de schade te bepalen. GS zijn extra alert op de wijze waarop bepaalde gebiedsprocessen worden ingericht. Kan bijvoorbeeld een heel kapitaalintensieve investering zoals een datacenter overal geplaatst worden? Eén datacenter gaat wellicht nog wel, maar als je daar een heel cluster van wilt maken en heel veel economische waarde aan zo'n gebied gaat toevoegen, rijst de vraag of de normering voor de waterkeringen nog wel voldoet. Overigens berust de verantwoordelijkheid voor het op orde brengen en veilig houden van de primaire keringen niet bij de provincie, maar bij Rijkswaterstaat en de waterschappen.

De huidige ambities voor klimaatadaptatie en waterbestendigheid zijn overigens gericht op 2050. Ook de dijkvakken die op dit moment onderhanden worden genomen, zijn geënt op een waterveiligheid tot 2050. Mochten er echter hele acute actualisaties plaatsvinden, dan wordt er natuurlijk altijd getracht om daar rekening mee te houden.

In het kader van het thema Schoon en Voldoende vroegen de ChristenUnie en D66 welke oplossingen de provincie in petto heeft voor de verzilting. Gedeputeerde Loggen acht het

verstandig om een nadere toelichting schriftelijk te doen toekomen.

D66 heeft een aantal suggesties meegegeven. Gedeputeerde Loggen verwijst in dat kader naar het begin van zijn betoog. Verzilting adapteren is een hele interessante optie, maar er zijn veel meer mogelijkheden. GS bekijken met de waterschappen bijvoorbeeld ook of en hoe zilt water kan worden omgezet naar zoet water (voor consumptie).

De **voorzitter** bedankt gedeputeerde Loggen voor diens uitgebreide beantwoording en concludeert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn.

8. Rondvraag portefeuille dhr. Loggen (Water, WED, CPMR)

Er zijn geen vragen aangaande dit agendapunt ingediend.

9. Rondvraag portefeuille mw. Rommel (Natuur, Landschap, Grond, Bodemdaling, PAS)

Zoals reeds bij aanvang van de vergadering aangekondigd, is gedeputeerde Rommel afwezig. Er is een zestal vragen aangemeld. Deze zijn schriftelijk beantwoord en kunnen worden aangetroffen onder agendapunt 9 in iBabs.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) zou graag nog een vervolgvraag stellen aan gedeputeerde Rommel en vraagt of dat alsnog schriftelijk kan.

De **voorzitter** bevestigt dat dergelijke vervolgvragen schriftelijk aan de griffie kunnen worden gericht.

10. Rondvraag portefeuille dhr. Van der Hoek (Landbouw, visserij, recreatie, toerisme, dierenwelzijn)

Er zijn geen vragen aangaande dit agendapunt ingediend.

11. Rondvraag Leefbaarheid, Gezondheid (en Milieu)

Er zijn geen vragen aangaande dit agendapunt ingediend.

12. Sluiting

De **voorzitter** bedankt de commissieleden voor hun discipline en de toehoorders voor het luisteren. De vergadering wordt gesloten om 15.38 uur.

De volgende vergadering van de commissie NLG vindt plaats op 8 juni 2020.